

Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej

<https://www.wm.strazgraniczna.pl/wm/aktualnosci/31087,Rocznica-powolania-pierwszej-Strazy-Granicznej.html>
05.05.2025, 19:00

Rocznica powołania pierwszej Straży Granicznej

Mirosława Aleksandrowicz
18.12.2018

Sto lat temu 18 grudnia 1918 roku dekretem Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego powołano do życia pierwszą Straż Graniczną.

Nowa formacja zastąpiła istniejącą od października 1918 roku Straż Gospodarczo-Wojskową, która z przyczyn kadrowych i logistycznych nie potrafiła podołać postawionym jej zadaniom. Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia oraz analizę systemów ochrony granic państw zaborczych, przyjęto dla Straży Granicznej model formacji wojskowej, która finansowo i organizacyjnie podlegała Ministerstwu Spraw Wojskowych i w każdej chwili mogła być użyta w działaniach militarnych. Jednocześnie miała wykonywać zadania stawiane przez Ministerstwo Skarbu i Apropowizacji.

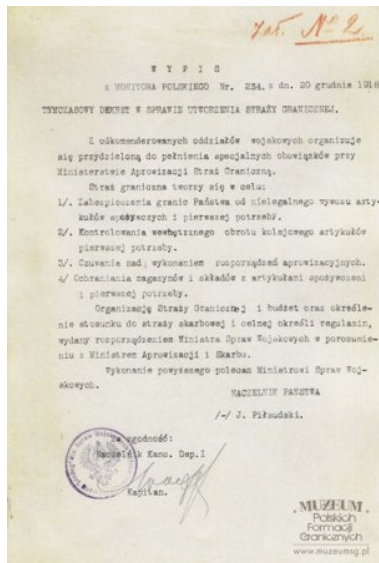
Dekret Naczelnika Państwa z 18 grudnia 1918 roku, powołujący Straż Graniczną, jako jej zadania wymieniał:

1. zabezpieczanie granic państwa od nielegalnego wywozu artykułów spożywczych i pierwszej potrzeby,
2. kontrolowanie wewnętrznego obrotu kolejowego artykułów pierwszej potrzeby,
3. czuwanie nad wykonaniem rozporządzeń apropowizacyjnych,
4. ochranianie magazynów i składów z artykułami spożywczymi i pierwszej potrzeby.

Komendantem nowej formacji został dotychczasowy organizator i dowódca Straży Gospodarczo-Wojskowej płk. Adolf Małyszko. Pierwotnie powołano cztery dywizjony SG, których liczbę następnie zwiększono do sześciu. Zorganizowane one były w trzy pułki, ochraniające granicę z Prusami Wschodnimi (1 Dywizjon SG) oraz Niemcami. Dowództwa pułków stacjonowały w Mławie (1 Pułk SG), Częstochowie (2 Pułk SG) i Włocławku (3 Pułk SG).

W tej formie Straż Graniczna istniała cztery miesiące, do 17 kwietnia 1919 roku, kiedy po całkowitym włączeniu w struktury MSWojsk i rozszerzeniu zadań została przekształcona w Wojskową Straż Graniczną.

Więcej informacji w wirtualnym [Muzeum Polskich Formacji Granicznych im. Władysława Raginisa](#).

Dekret powołujący Straż Graniczną

płk Adolf Małyszko

Żeliwna tabliczka z godłem RP ze znaku granicznego